

Verslag van de boekbespreking "Lucifer" van Connie Palmen

Dinsdag 25 maart 2008

Aanwezig waren Gerda, Janny, Dicky, Annelies Thea en Paulien.

Besproken werd het boek "Lucifer" van Connie Palmen.

Wat vonden wij ervan:

- Gerda: Met veel plezier gelezen; moeilijkheidsgraad viel mee.
- Janny: Niet echt een lekker boek; niet zo'n mooi taalgebruik, opeenstapeling van filosofie, musicologie en theologie.
- Dicky: Eigen verhaal; fictie /werkelijkheid, typisch geschreven, fascinerend, heel speciale woorden.
- Annelies: Gekunsteld, ver gezocht, geen prettige sfeer.
- Thea: begin leuk, idee om boek te schrijven over dit thema, verbanden die elkaar raken.
- Paulien: Boeiend verhaal. Karakters worden goed beschreven.

Over de schrijver:

Connie Palmen wordt in 1955 geboren in Sint Odiliënberg, een dorpje vlakbij Roermond in Nederland. Samen met haar drie broers krijgt zij een katholieke opvoeding. Haar doopnamen zijn Aldegonda Petronelia Huberta Maria. Ze is als kind onder de indruk van de kerk en het geloof en wil graag priester worden. Als haar duidelijk wordt dat dit voor een meisje onmogelijk is, stelt ze haar ambitie bij tot non.

Op de lagere school staat ze graag in het middelpunt van de belangstelling en doet veel aan toneel, musical, tekenen en handvaardigheid. Schrijven houdt haar in haar kinderjaren al bezig. Na de lagere school bezoekt Connie Palmen de plaatselijke MAVO, waar haar schoolprestaties aanvankelijk tegenvallen. Zij trekt zich echter op aan haar leraar Nederlands, die zich in haar interesseert en ontdekt dat ze slecht presteert uit verveling: haar IQ blijkt buitengewoon hoog. Na de MAVO gaat ze naar de Pedagogische Academie in Roermond, waar ze tegelijkertijd haar havo-diploma kan halen. In 1978 verlaat ze Limburg om in Amsterdam Nederlands te gaan studeren.

In 1986 rondt zij haar studie Nederlands cum laude af met een scriptie over het boek "In Nederland" van Cees Nooteboom, getiteld *Het ritueel van de tekst*. De scriptie gaat over de identiteit van de schrijver en de plaats van de schrijver in een roman. Twee jaar later, in 1988, studeert ze af in de filosofie met een scriptie getiteld *Het weerzinwekkende lot van de oude filosoof Socrates* over de relatie tussen de taal en de werkelijkheid. Deze scriptie wordt in 1992, nadat zij al als romanschrijver is gedebuteerd, in aangepaste vorm gepubliceerd. Ze heeft nadrukkelijk haar zinnen gezet op een leven als schrijver en publiceert een paar verhalen. Het korte verhaal *Als een weke krijger*, dat in 1988 in het zomernummer van De Held verschijnt, trekt de aandacht van uitgever Mai Spijkers van uitgeverij Prometheus. Bij deze uitgeverij verschijnt in 1991 haar eerste roman De Wetten.

De Wetten krijgt lovende kritieken en wordt direct een groot succes. De media hebben veel aandacht voor de debutante en ze geeft vele interviews voor kranten, tijdschriften,

radio en televisie. Deze publieke optredens wakkeren de hype en de verkoopcijfers aan en zo wordt Connie Palmen van de ene op de andere dag een Bekende Nederlander. Tijdens een interview voor het VPRO-radioprogramma Een Uur Ischa maakt ze kennis met de bekende journalist/columnist Ischa Meijer (1943-1995). Uit deze ontmoeting volgt een liefdesrelatie.

Twee weken voor de publicatie van haar tweede roman *De Vriendschap* in februari 1995 overlijdt Ischa Meijer plotseling op tweeënvijftigjarige leeftijd. Vanwege zijn dood wordt de promotiecampagne voor het boek afgeblazen, maar de verkoopcijfers zijn er niet minder om. Ook deze roman wordt een bestseller en ontvangt in het najaar van 1995 zelfs de prestigieuze AKO Literatuurprijs.

Palmen maakte in 1996 samen met Adriaan van Dis een theaterprogramma waarmee zij langs de podia in Nederland en België trok. De daaropvolgende twee romans, I.M. (1998) en Geheel de uwe (2002), gaan beide over het leven en de dood van haar grote liefde. I.M. gaat op sterk autobiografische wijze in op de gebeurtenissen en Geheel de uwe op een meer abstracte, geobjectiveerde manier. Sinds 1999 heeft zij een relatie met D66-prominent Hans van Mierlo (1931).

Over het boek:

Officieel zou het boek verschijnen op 1 maart 2007. Volgens het embargo mocht het boek pas vanaf 18.00 uur worden verkocht. Het lag echter al op 28 februari in enkele grote Amsterdamse boekwinkels.

Van het begin af aan is het boek omstreden geweest. Fictie en werkelijkheid zijn door de schrijfster vermengd. Voor elke lezer is duidelijk om wie het gaat. Palmen heeft echter een aantal werkelijkheidselementen verdraaid. Hierdoor is een beeld van Peter Schat ontstaan, dat niet geheel klopt. De vraag, die steeds weer naar voren komt is of een schrijver zijn boeken zodanig op de werkelijkheid mag baseren, dat de indruk wordt gewekt dat het gaat om een waar gebeurd verhaal. De schrijfster kan dan wel feiten veranderen en beweren dat het fictie is, maar voor de lezer lijkt het een waar gebeurd verhaal.

Over het verhaal:

Het boek gaat over de componist Lucas Loos en zijn vrouw, de actrice Clara Wevers. Tijdens een vakantie op het Griekse eiland Skyros valt Clara van het terras van hun vakantievilla en stort in een ravijn. Ze is op slag dood. De vertelster ontrafelt vijftientwintig jaar na dato de verhalen, die de ronde doen over de dood van Clara Wevers. *Lucifer* is te beschouwen als een sleutelroman, waarin het eigenlijk gaat over bestaande personen. Palmen geeft zelf aan dat het boek gebaseerd is op gebeurtenissen rond de componist Peter Schat en zijn vrouw Marina Schapers.

De opbouw van het boek is gebaseerd op de klassieke tragedie en doet zo dus denken aan het gelijknamige toneelstuk van Joost van den Vondel.

Het verhaal bestaat uit vijf bedrijven.

In het eerste bedrijf vertelt de schrijfster van haar ontmoeting met vrienden van de hoofdpersoon. Tijdens de discussie over de dood van de echtgenote van de hoofdpersoon blijkt elk van de vrienden een andere mening te hebben over de gebeurtenissen. Die

meningen variëren van: "hij heeft haar vermoord" tot "hij heeft het wel gedaan maar per ongeluk", "het was een ongeluk" of "hij heeft het niet gedaan".

Het tweede bedrijf vertelt over de omstandigheden van de dood van Clara Wevers. Lucas Loos en Clara Wevers vertrekken voor de vakantie naar Griekenland met hun zoon Quint. De actrice Bella Basten en haar zoon Levi gaan ook mee.

Lucas, die eigenlijk homoseksueel is, nodigt een paar studenten uit in de villa. Daar probeert Clara de jongens te versieren, omdat ze jaloers is op de aandacht, die haar man voor ze heeft. Tijdens een woordenwisseling, waarbij Bella niet aanwezig is, valt Clara. Lucas wordt in eerste instantie door de agenten aangewezen als verdachte.

Het derde bedrijf vertelt over de reacties op de dood van Clara in Nederland. Lucas ziet kans om ondanks allerlei problemen het lichaam naar Nederland te laten vervoeren. Er komt een brief van Clara boven water, waarin zij aangeeft dat hun zoon Quint niet alleen door Lucas mag worden opgevoed. Deze brief wordt door Lucas niet serieus genomen, omdat die volgens hem in een dronken bui zou zijn geschreven.

In het vierde bedrijf worden Lucas en Quint opgevangen door vrienden en samen halen ze herinneringen op. Het hele bedrijf leeft toe naar de begrafenis.

In het vijfde bedrijf vertelt de schrijfster, net als in het eerste bedrijf, weer over haar eigen ervaringen met de leden van de Tafel, de vriendenkring.

Overige boeken:

- 1991 *De Wetten*
- 1995 *De Vriendschap*
- 1998 *I.M.*
- 1999 *De Erfenis*
- 2002 *Geheel de uwe*
- 2007 *Lucifer*

Daarnaast schreef ze vele essays, verhalen en wetenschappelijke werken.

Ze ontving de volgende prijzen:

- Het Gouden Ezelsoor 1992 voor *De Wetten*
- AKO Literatuurprijs 1995 voor *De Vriendschap*
- Humo's Gouden Bladwijzer (1996) voor *De Vriendschap*
- De Trouw Publieksprijs 1996 voor *De Vriendschap*

Paulien Turk-Batenburg